

Bild: ROBERT SCHLESINGER

En MTV-konsert för friheten

ett färglöst område i behov av underhåll. Men efter återföreningen har hus efter hus renoverats.

– Det där är ett av de sista husen på Kastanienallee som ännu inte byggts om, säger Till Stender och pekar på ett hus tvärs över gatan.

33-ÅRIGE TILL STENDER och hans 29-åriga flickvän Helene Hillebrand hyr en lägenhet på gatan.

Irländska U2 spelade framför Brandenburger Tor på MTV Europe Music Awards i torsdags kväll. Lite ironiskt hade man byggt en mur runt spelplatsen för att stänga ute folk utan biljett, något som retade en del berlinare. U2 började för övrigt spela in albumet Achtung Baby i Berlin 1990, några månader efter murens fall.

– Vårt hus ägs av en jurist i München. Att köpa hus här måste ha varit den bästa affär man kunde göra efter återföreningen.

Till Stender arbetar som kock för ett bemanningsföretag och Helene Hillebrand är grafisk designer. De sitter utanför en vinaffär där hon jobbar ibland. Båda växte upp i Östtyskland. De skrattar när jag säger att jag hört att Kastanienallee kallas för Casting-allee.

– Visst är det så, säger Till Stender. Det är

rika människor som köper lägenhet i det här området.

– Det är vackra hus med fina gårdar. Och det är en internationell miljö. Vi trivs. När jag öppnar fönstret mot gatan kan jag höra spanska, franska, engelska, svenska – och ibland tyska.

PETER ANDERSÉN
TYSKLAND

de historiska bilderna ● Missförståndet som bäddade för murens fall ● Så delades Berlin efter andra världskriget ►►

Antonia Ax:son Johnson, 66, Upplands Väsby

Jag minns dagen... jag tänkte: "paradigmskifte". Det isolerade, slutna, hemlighetsfulla och förtryckta rämnade. Det blev lättare att andas. Självklart inte oproblematiskt men fritt. Min barndoms tudelade Europa blev helt och helat.

Andreas Mansén, 20, Göteborg

– Jag är född samma år som muren revs och vet inte så mycket om den. Har hört talas om den i skolan. Den delade öst och väst.

Göran Johansson, 64, Göteborg

– Muren var ju första steget sedan rasade hela kommunismen. Gott att den fick stryka på foten. Minns när jag passerade checkpoint Charlie och blev kollad som om man var den värsta gangster med speglar och grejer.

Sven Svensson, 70, Kristianstad

– Muren var en symbol, en ful sådan, som delade öst och väst. Den hindrade folk att passera till väst. När den sedan föll var det ett resultat av en process som pågått ett tag.

David Poohl, 25, Häverud

– Jag känner väl till muren och dess historia. Den skilde två system åt, det kapitalistiska och kommunistiska, på samma sätt som religioner gör i dag. Jag tycker muren var tragisk och det är bra att den är borta.

"Babben" Larsson, 53, Stockholm

– Det var fantastiskt. En epok gick i graven. Jag var där 1980 och då var det otroligt övervakat. Vi fick inte gå ett steg eller ringa ett samtal utan att det kontrollerades. Då var det svårt att se hur det skulle bli annorlunda.

Anna Cedergårdh, 21, Vårgårda

– Jag var ett år när den revs så några minnen av den har jag inte. Men jag läste en del om muren i skolan och vet att den delade öst och väst.